

СИЛАБУС КУРСУ

СЦЕНІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ

**Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність В5 «Музичне мистецтво»**

Рік навчання: II; Семестр: 3

Кількість кредитів: 3

Мова викладання: українська.

Керівники курсу:

Петрова Олена Миколаївна

Заслужена артистка України, викладач кафедри
«Музичне мистецтво естради»

Контактна інформація: astravega17gmail.com

Мирошніченко Олександр Миколайович, старший
викладач кафедри «Музичне мистецтво естради»

Контактна інформація: +38098 520 6339

Пререквізити та постреквізити освітнього компоненту:

Пререквізити освітнього компоненту: Спеціальний клас (Музично-творча діяльність), Сценічна мова, Майстерність актора.

Постреквізити освітнього компоненту: Концертно-виконавська практика, Звукорежисерська концертна практика, Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару, Клас ансамблю за видами.

Призначення освітнього компоненту:

Навчити здобувачів вищої освіти виходити на сцену, розуміючи основи акторської майстерності, та мати основні поняття різних акторських систем для подальшої роботи з артистами.

Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб виявити і розкрити творчу індивідуальність естрадного виконавця, виховати почуття творчої відповідальності, наполегливості, точності при виконанні сценічного завдання, а також прищепити здатність до самостійної роботи. Тому в курсі представлені процеси та інструменти, які потрібні для набуття високого кваліфікаційного рівня професійності естрадного виконавця.

Вивчення освітнього компоненту повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.	ПРН 11

Відповідно до освітньої програми, вивчення освітнього компоненту «Сценічна майстерність» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей загальні компетенції (ЗК), спеціальні компетентності (СК):

Загальні та спеціальні компетентності, що формують результати навчання у процесі вивчення освітнього компоненту

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, звукорежисури, музичного оформлення та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Компетентності	Шифр
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 2
Здатність бути критичним і самокритичним.	ЗК 7
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8

Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.	СК 1
Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	СК 6
Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	СК 13
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Спеціальні компетентності (СК) для ОП «Звукорежисура»

Здатність демонструвати достатньо високий рівень творчої майстерності в звукорежисурі.	СК 1
Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності	СК 6
Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	СК 13.

Метою вивчення навчального освітнього компоненту «Сценічна майстерність» є створення художнього образу. Матеріалом для його створення є не тільки голос, інтонація, ритм, тембр, але і пластика, внутрішня енергетика, розум та душа артиста. З цієї точки зору робота над вдосконаленням основного «інструменту» творчої діяльності естрадного артиста підкорюється усім законам школи драматичної та музичної творчості. Навчити студента самостійно створювати художній образ у різних за стилем і жанрами художніх творах.

Завдання: дати студенту той шлях створення образу, який він згодом зможе проходити самостійно (без режисера). Студенти мають навчитися вільно та органічно відчувати себе на сцені, не боятися публіки, спілкуватися з глядачами та з партнерами, творчо виправдовувати і виконувати завдання режисера, діяти на сцені.

Практична спрямованість:

Предметом вивчення навчального освітнього компоненту «Сценічна майстерність» є процес створення художнього образу в контексті професійної діяльності естрадного виконавця. Освітній компонент передбачає освоєння здобувачами освіти теоретичних та практичних

компетенцій з основ акторської майстерності, що передбачає оволодіння елементами акторської техніки та застосування їх в сценічній діяльності; вміння створювати етюди, номери та епізоди; практичне вміння розробити, організувати постановчий процес, втілити на сцені постановки на основі художнього матеріалу (в якості актора); освоїти сучасні форми сценічного мистецтва.

Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних знань із акторської майстерності, сценічної мови, практичне оволодіння елементами акторської техніки; оволодіння практичними вміннями участі в постановках сценічних форм.

Удосконалити знання української мови та літератури в межах вимог сучасного стану національного та світового сценічного мистецтва.

Вміти проаналізувати текст пісні задля подальшої акторської роботи на сцені. Володіти елементарними навичками щодо сценічного виконання творів.

Концертна діяльність — найважливіша частина творчої роботи музиканта-виконавця; вона є логічним завершенням всіх репетиційних і педагогічних процесів.

Зміст і структура освітнього компоненту

№ тижня	Назва теми	Годин	завдання для самостійної роботи
Модуль 1 II курс, III семестр Змістовий модуль 1			
1	1. Вступ. Акторські школи. Етика.	2	Опрацювання методичної та наукової літератури. Підготувати доповідь за темою програми. Записати тези доповіді в опорний конспект.
1	2. Увага, кола уваги. Звільнення м'язів, затисків (м'язовий контролер). Виправдання. Органіка. Якщо б. Що б я робив, якщо б... Поняття про етюд.	6	Опрацювання методичної та наукової літератури. Записати тези в опорний конспект
2, 3	3. Дія - цілеспрямована, обгрунтована, продуктивна, дійсна; логіка та послідовність дії. Чим дія відрізняється від руху. Чотири напрямки дії.	10	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи. Відпрацювання практичної роботи
4	4. Пристосування - як я виконую дію. Темпоритм. Уява, фантазія – в чому різниця, приклади. Спілкування, етапи та елементи спілкування. Коли артисти спілкуються, а коли – ні.	6	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті.
5, 6	5. Кінострічка бачень. Внутрішній монолог. Поняття події. Акторська та режисерська події. Оцінка. Ставлення, зміна ставлення. Сценічне завдання (3 елементи – дія, хотіння, пристосування).	8	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи. Відпрацювання практичної роботи. Підготовка до колоквіуму.
7, 8	6. Михайло Чехов — акторський тренаж. Атмосфера. Психологічний жест (за М.Чеховим).	8	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті.
9	7. Поняття про центр тіла (за М.Чеховим). Поняття про імпульси (за Є.Гротовським).	6	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Підготовка презентації.
Змістовий модуль 2			
10	8. Етюд зі словом. Характер і	8	Опрацювання методичної та наукової

	характерність. Зерно ролі.		літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи
11	Тема 9 Імпровізація в етюді, в запропонованих обставинах — від імені персонажа. Поняття про перевтілення.	8	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи
12, 13	10. Байка — акторська гра від імені різних персонажів, по черзі. Підтекст — на матеріалі тексту байки. Робота з матеріалом байки — пошук пластичної виразності, характерності. Поняття жанру на матеріалі читання байки — позиція оповідача в різних жанрах (як трагедію, як комедію, драму, мелодраму, фарс).	10	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи Відпрацювання практичної роботи
14, 15	11 Синхробуф. Вибір матеріалу. Синхробуф. Створення номеру.	6	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи
16	12. Представлення. Власний образ.	12	Опрацювання методичної та наукової літератури. Систематизувати її в опорному конспекті. Відпрацювання завдань аудиторної роботи Відпрацювання практичної роботи. Підготовка до диференційованого заліку.
	диференційований залік		
	всього за модулем 1	90	

Самостійна робота

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у закладі вищої освіти будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти у форматі освітнього компоненту **«Сценічна майстерність»** визначається робочою програмою освітнього компоненту, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота передбачає виконання різних видів завдань (репродуктивних, за зразком, реконструктивно-варіативних, частково-пошукових, навчально-дослідних), спрямованих на отримання, закріплення студентом нових та набутих знань, їх систематизацію й узагальнення; формування практичних вмінь та навичок; контроль готовності студента до аудиторних занять, інших контрольних заходів.

Першочерговим завданням викладача є:

- а) Допомогати здобувачу вищої освіти організувати час, відведений для самостійної роботи.
 - б) Роз'яснювати здобувачам освіти зміст, форму та методику завдань:
 - в) Закріплення технічних прийомів у підготовці до показу;
 - г) Навчити здобувачів вищої освіти самостійно працювати з рекомендованою літературою.
- Самостійна робота допоможе активізувати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти денної форми навчання та надасть допомогу у вивченні даної освітнього компоненту здобувачам освіти заочної форми навчання.

При організації самостійної роботи здобувача вищої освіти на засіданнях кафедри передбачається можливість отримання необхідної консультації (години чергування викладача згідно з графіком), що зазначається у переліку тем або окремих питань самостійної роботи.

Вимоги до відкритого уроку

Відкритий урок

Рівень занять повинен відображати науковість і точність фактичного матеріалу, використання останніх досягнень, реалізацію навчальних, виховних і розвиваючих завдань. Оптимальність відкритих занять визначає вживання нових педагогічних технологій, прийомів і методів викладання, за допомогою яких реалізуються цілі заняття, формування знань, умінь і навиків на основі самостійної пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. Відкрите заняття повинне служити ілюстрацією виводів, до яких прийшов викладач в результаті педагогічного експерименту, результату роботи за педагогічною технологією. Після проведення відкритого заняття викладач обговорює із здобувачем освіти про виконану роботу і свої спостереження.

На відкритому занятті студент демонструє уміння і навички відповідно теми заняття.

На ньому, як правило, проводиться демонстрація навиків практичної роботи.

Відкрите заняття виконує ряд функцій, а саме:

- Інформаційну щодо рівня підготовленості здобувачів вищої освіти;
- Діагностуючу – встановлюються причини певних прогалин у знаннях здобувачів вищої освіти.
- Мотивуючу - стимулює подальше удосконалення діяльності здобувачів вищої освіти;
- Прогнозуючу - дозволяє окреслювати шляхи зростання майстерності здобувача вищої освіти.

Рекомендовані джерела інформації

1. Гузик В.П., Кудрявцева Н.Б. Комплексний психофізичний тренінг: метод. посібник. Київ: ДАКККиМ, 2005.
2. Десятник Г.О., Лимар Л.Д. Основи акторської майстерності в екранній творчості: тексти лекцій [науковий редактор доктор наук із соціальних комунікацій Гоян В.В.]. – Київ, Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2020. – 108 с.
3. Добровольська С. В. Словник театральних термінів з дисципліни «Майстерність актора» для закладів вищої освіти культури і мистецтв. Дніпро : ОКВНЗ «Дніпропетровський театально-художній коледж», 2019. 33 с.
4. Матушенко В.Б. Розвиток естрадного мистецтва: підручник. Київ : НАКККиМ, 2016. 200 с
5. Саган В. А. Акторський тренінг – основа розвитку творчої особистості (дидактика і методика): навч. посібник для студ. виш. навч. закл. культури і мистецтв. Луганськ : Вид-во ЛДШКМ, 2014. 184 с
6. Сценічне мистецтво: домінуючі проблеми художньо-творчих процесів: матеріали Всеукраїнської наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів та магістрантів. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2021. 199 с
7. Сценічне мистецтво: творчі надбання та інноваційні процеси: матеріали II Всеукраїнської наукової конференції професорсько-викладацького складу, докторантів, аспірантів та магістрантів. – Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2020. – 299 с.
8. В. П. Пацунов Парадокси «перевтілення» в акторському мистецтві. Теорія та практика. Київ Культура України. Випуск 61. 2018
9. М.Й.Кнебель “Про дійовий аналіз п'єси та ролі”.
10. Сценічне та музичне мистецтво: циркові та естрадні жанри. Науково- методичний аспект : матеріали XI наук.-практ. конф. (м. Київ, 15–16 квітня 2021 р.) / редкол. О. Яковлев, Г. Овчаренко [та ін.]. Київ : КМАЕЦМ, 2021. 123 с.
11. Хлистун О. С. Акторська уява як складова творчого процесу перевтілення КНУКиМ, Київ: Культурологічна думка. 2018. №14
12. Чорная О. I Основи сценічного мовлення. Фонаційне дихання і голос: Навч.посібник. — 2 вид., — СПб.: «Лань»;», 176 с 2016.

Політика навчальної освітнього компоненту

Після опанування освітнього компоненту «Сценічна майстерність» здобувачі повинні:

знати: елементи системи К. Станіславського, теорію акторської майстерності, метод дієвого

аналізу, основні вимоги до сучасного естрадного артиста.

вміти: робити дійсовий, логічний і психологічний аналіз тексту, розкрити підтекст, знайти дію, створити внутрішній монолог. Студент має вміти діяти на сцені і цю дію виражати не тільки словом, але і співом, звуком, пластикою. Має вміти свідомо керувати своєю увагою, шукати об'єкти уваги образу та його ставлення до навколишніх та до світу; контролювати напруження своїх м'язів; знаходити, нафантазовувати та вірити в запропоновані обставини, знайдені разом з режисером; користуватись переміною в ставленні; розуміти, як уява і фантазія, внутрішній монолог та яскраве бачення допомагають в роботі на сцені; бути органічними та правдивими на сцені; спілкуватись з глядачем та партнерами; цілеспрямовано, логічно діяти на сцені; розуміти та відігравати події в естрадному сценічному номері; не випадати із загального темпоритму концерту; вміти пристосовуватись до нових партнерів, нових обставин та умов, які виникають під час концерту; вміти приводити себе в правильне фізичне і творче самопочуття.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Забезпечення проходження курсів неформальної освіти: <https://vseosvita.ua/>

<https://vseosvita.ua/webinar>

<https://vseosvita.ua/course>

<https://vseosvita.ua/conference/list>

<https://naurok.com.ua/upgrade/practical>

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/personal-development>

Значна роль у самомендменті та самовдосконаленні відіграє практична діяльність здобувачів вищої освіти на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах. Таким чином здобувачі вищої освіти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Політика щодо контролю навчальних досягнень

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю. До структури модуля освітнього компоненту входять:

- аудиторна, практична робота здобувача вищої освіти або спілкування через сервіси онлайн-зв'язку(за умови дистанційного навчання);
- виконання індивідуальних завдань
- фронтальне опитування, виконання індивідуальних завдань, розв'язання практичних ситуацій;
- тестування;
- самостійна робота здобувача вищої освіти;
- модульний (семестровий) контроль знань здобувачів вищої освіти.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з освітнього компоненту є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачем навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи студентів протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Здобувач вищої освіти повинен позитивно скласти модульний (семестровий) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачів освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Політика оцінювання.

Поточний контроль.

Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення освітнього компоненту з метою виявлення ступеня розуміння здобувачем засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується викладачем – для коригування методів і засобів навчання. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується здобувачем – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться з метою діагностики рівня засвоєння матеріалу під час індивідуальних занять.

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку або екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або практичні завдання, що передбачають перевірку рівня володіння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу освітнього компоненту в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Здобувач освіти допускається до модульного контролю знань у вигляді диференційованого заліку, якщо за поточний контроль мінімальна кількість балів становить 17 балів, максимальна кількість балів – 80 балів. Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною шкалою, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав **від 60 до 100 балів**. Загальний рейтинг з модуля (освітнього компоненту) **не перевищує 100 балів**. Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з освітнього компоненту

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Робота на аудиторних заняттях	6	30
Практична робота	4	20
Презентація	1	5
Колоквіум	1	5
Самостійна робота	4	20
Диференційований залік	1	20
Всього	17	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –A, B, C, D, E, FX, F).

Оцінка балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)

60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувача вищої освіти повідомить його про своє рішення. Здобувач, що одержав на атестаційному іспиті незадовільну оцінку, відрховується з Академії лише після поновлення допускається до повторного складання екзамену в наступному році. Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час атестаційного іспиту, має право звернутися до апеляційної комісії у день оголошення результатів оцінювання. Апеляція має бути розглянута на засіданні апеляційної комісії не пізніше наступного дня після її подання. Здобувач вищої освіти, який подав апеляцію, має право бути присутнім при розгляді своєї заяви.

Політика щодо академічної доброчесності Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

Політика щодо відвідування. Обрані освітні компоненти з атласу вибіркового дисциплін вносяться до робочих навчальних планів і визначають навчальне навантаження на навчальний рік та/або термін вивчення освітнього компоненту, що визначений навчальним планом. Після формування індивідуального навчального плану здобувача інформація про вибіркові освітні компоненти вноситься до його індивідуального плану. З цього моменту вибіркові ОК набувають статусу обов'язкових для вивчення. Не допускається зміна обраних ОК після початку навчання здобувача освіти. Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet in Google Classroom, освітньої платформи Google Workspace for education, платформа Moodle. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.